

**RADA GMINY
ŚWIDNICA**

Uchwała nr *XL/323/2009*.....
Rady Gminy Świdnica
z dnia *5 lutego*..... 2009 roku

w sprawie zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Lutomia Górna”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się „Plan Odnowy Miejscowości Lutomia Górna”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Świdnica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Świdnica
Henryk Sara

Uzasadnienie
do uchwały nr ..XL/333/2009
Rady Gminy Świdnica
z dnia ..5. lutego..... 2009 roku

w sprawie zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Lutomia Górna”.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. (Dz.U. z 2008 r. Nr 38 poz. 220 z późn. zm.) w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, podstawowym elementem pozwalającym aplikować o środki zewnętrzne w ramach działania "Odnowa wsi", poza wnioskiem, jest plan odnowy miejscowości.

Z inicjatywy Sołectwa Lutomia Górna został opracowany „Plan Odnowy Miejscowości Lutomia Górna”. Plan ten obejmuje projekty przewidziane do realizacji w najbliższych latach, które będą się przyczyniać do rozwoju wsi.

W celu wykorzystania inicjatywy mieszkańców dla poprawy warunków i jakości życia na wsi, jak również możliwości ubiegania się o dotacje w ramach konkursów i programów unijnych, w tym Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, zasadnym jest zatwierdzenie „Planu Odnowy Miejscowości Lutomia Górna”, który został przyjęty Uchwałą Zebrania Wiejskiego Lutomia Górna.

Sporządził: S.Pamuła

Kierownik
Działu Inwestycji i Infrastruktury Technicznej
B. Strózik
Barłomiej Strózik

Projekt nie budzi zastrzeżeń:

RADCA PRAWNY

Kataryna Kwiatkowska

.....

Załącznik do uchwały nr XL/333/2009
Rady Gminy Świdnica
z dnia 5 lutego 2009 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI LUTOMIA GÓRNA

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Odnowa i rozwój wsi

SPIS TRESCI

SPIS TRESCI	2
1. WSTĘP.....	3
2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI	6
Wprowadzenie.....	6
Układ przestrzenny wsi.	6
Planowane kierunki rozwoju	7
3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW	9
Zasoby w ujęciu społecznym	9
Zasoby środowiskowo - przyrodnicze	15
Zasoby kulturowe	17
Zasoby gospodarcze	24
Struktura funkcjonalno – przestrzenna.....	28
4. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI	29
Silne strony	29
Słabe strony	29
5. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ I PRZEDSIĘWZIĘĆ	31

1. Wstęp

Początkiem istnienia Gminy Wiejskiej Świdnica była reforma administracyjna przeprowadzona w 1973 roku, w wyniku której w skład gminy weszły: Gromadzka Rada Narodowa w Witoszowie Dolnym, Gromadzka Rada Narodowa w Świdnicy oraz miejscowości Modliszów, Mokrzeszów i Gogołów. W obecnym kształcie administracyjnym Gmina Świdnica, zorganizowana w 33 sołectwa, funkcjonuje od 1976 roku, po połączeniu z gminą Lutomia Dolna. Łączna powierzchnia gminy wynosi 20 828 ha. Siedzibą Urzędu i Rady Gminy Świdnica jest budynek przy ul. Głowackiego 4, w Świdnicy.

Gmina Świdnica to gmina typowo wiejska zamieszkiwana przez 15 640 osób (wg stanu na dzień 31.12.2008 r.). Na jej terenie znajdują się 33 sołectwa, w tym 31 obrębów geodezyjnych i 2 przysiółki. Gmina Świdnica położona jest w południowo – zachodniej części województwa Dolnośląskiego, wokół 60 tysięcznego miasta Świdnica. Od wschodu graniczy z gminą Marcinowice i Dzierżoniów, od południa z miastem Pieszycy i gminą Walim, od zachodu z miastem Wałbrzych i Świebodzice, od północy z gminą Jaworzyna Śląska i Żarów. Najbliżej położone granice gminy Świdnica oddalone są od centrum Wrocławia o około 50 km, Wałbrzycha 20 km, oraz granicy Państwa (przejście graniczne w Golińsku) o około 45 km.

Rysunek 1. Położenie Gm. Świdnica.

Źródło: Opracowanie własne

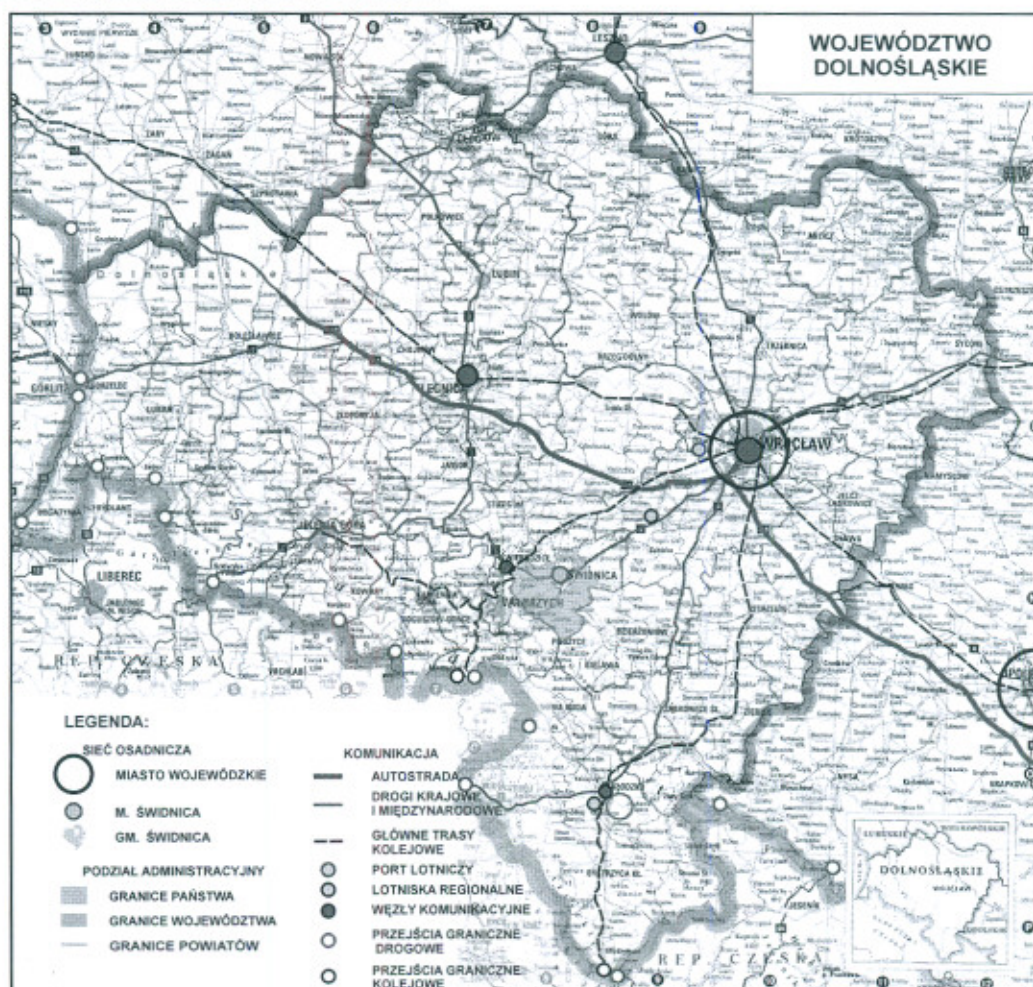

Przez teren gminy przebiega kilka ważnych tras komunikacyjnych:

- Droga krajowa nr 35 ,
- Droga wojewódzka nr 382 (Strzegom – Paczków),
- Droga wojewódzka nr 379 (Wałbrzych – m. Świdnica),
- Oraz trasa kolejowa Katowice – Legnica.

Stosunkowo korzystne położenie gminy względem szlaków komunikacji kołowej oraz bezpośrednie sąsiedztwo miasta Świdnicy (ośrodka gospodarczego), a także ukształtowanie terenu (szczególnie w północnej części) sprawia, iż w granicach administracyjnych gminy obserwuje się systematyczny przyrost terenów zainwestowanych i wzrost zainteresowania terenami przeznaczonymi na ten cel w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Rysunek 2. Powiązania Gm. Świdnica z regionem.

Źródło: Opracowanie własne

Według fizycznogeograficznego podziału Polski Gmina Świdnica należy do prowincji Masyw Czeski, podprowincji Sudety, makroregionu Przedgórze Sudeckie, mezoregionów: Równina Świdnicka (w jej części północnej) oraz Obniżenia Podsudeckiego (w części południowej). Część południowa – położona na wysokościach 400-570 m n.p.m., charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi (o cechach krajobrazu górskiego), Obszar zalesienia gminy kształtuje się na poziomie (około 47 km²). Jego znaczna część zlokalizowana jest w części południowej gminy, w której to położona jest wieś Lutomia Górna. Część środkową i północną stanowią rozległe arealy powierzchni równinnych lub lekko pofalowanych charakteryzujące się nieznacznymi różnicami wysokości względnych. W tej części gminy rzeźbę terenu ożywiają liczne szerokie doliny rzeczne urozmaicone utworami pochodzenia antropogenicznego takim jak trasy dróg, urządzenia melioracyjne i hydrotechniczne, itp. Wiele terenów omawianego obszaru zostało objętych w formie parków krajobrazowych. Na ścianie wschodniej gminy znajduje się Ślęzański Park Krajobrazowy, na zachodniej Książański Park Krajobrazowy, a na południowej Park Krajobrazowy Gór Sowich.

Obszar gminy ma charakter głównie rolniczy. Gleby na terenie gminy charakteryzują się dużą przydatnością rolniczą. Tereny rolne to głównie płaskie otwarte przestrzenie środkowej, północnej i wschodniej części gminy. Tereny rolne stanowią 68,1 % całkowitej powierzchni, lasy i zadrzewienia – 23,2 %. Dominują gleby pszenno – buraczane wytworzone z utworów lessopodobnych, glin średnich i lekkich. Dominującymi klasami przydatności rolniczej są gleby należące do II i III klasy bonitacyjnej, tak gruntów ornych jak i użytków zielonych. W użytkach rolnych przeważają gleby dobre, na co wskazuje wskaźnik bonitacji gleb, wynoszący 66,2 pkt/100 pkt (liczony wg punktacji określonej przez IUNG w Puławach).

2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

Wprowadzenie.

Wieś Lutomia Górna położona jest w południowej części Gminy Świdnica. Pierwsze wzmianki o powstaniu tej miejscowości pochodzą z XIV wieku. Lutomia Górna jest wsią ulicową ciągnącą się wzdłuż cieków wodnych Miła przepływających z zachodu na wschód. Wieś charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi (o cechach krajobrazu górskiego), gdzie odnotowuje się tu największe na terenie gminy Świdnica wzniesienia. Obręb geodezyjny Lutomia Górna zajmuje powierzchnię 1936 ha, co stanowi około 9,3 % powierzchni całej gminy. W obrębie geodezyjnym Lutomia Górna występują obszary zalesione, których odsetek udziału wynosi około 48 %. Jest to jeden z wyższych wskaźników powierzchni leśnej jaka występuje na terenie gminy.

Wieś w granicach zainwestowania zajmuje powierzchnię około 95 ha, która to kształtuje się na poziomie około 5 % terenu całego obrębu geodezyjnego i odpowiada średniej dla terenu całej gminy. W Lutomi Górnej było zameldowanych na stałe 1044 osób – dane z ewidencji ludności na dzień 31.12.2007 r. Jest to miejscowość o charakterze rolniczym z typowymi usługami dla ludności. Oprócz podstawowej funkcji rolniczej należy wskazać usługowo-produkcyjną, rekreacyjną i mieszkaniową jako funkcje uzupełniające. Lutomia Górna połączona jest w ciągu komunikacyjnym z wsią Lutomia Dolna, z którą tworzą praktycznie jedną aglomerację wiejską.

Układ przestrzenny wsi.

Lutomia Górna jest wsią ulicową ciągnącą się wzdłuż potoku Miła oraz wzdłuż drogi powiatowej nr 2905D. Ukształtowanie terenu (dolina potoku) zdecydowało o układzie przestrzennym zachodniej części miejscowości. Zabudowa w tej części wsi lokowana jest na stokach wzgórz. Istotnymi elementami krajobrazowymi są kamienne murki oporowe i mostki.

We wschodniej części miejscowości droga wiejska łączy się z drogą prowadzącą z położonych na północ Bojanic. Po wschodniej stronie tej drogi, po północnej stronie drogi wiejskiej, wśród zagrodowej zabudowy wiejskiej usytuowany jest zespół dawnego kościoła

ewangelickiego składający się z zachowanej wieży kościoła oraz plebanii. Zachowana w linii zabudowy murowana wieża świątyni protestanckiej stanowi dominantę architektoniczną i krajobrazową. Obok wieży znajduje się pomnik i obelisk.

Nowo powstająca zabudowa wsi oraz tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową w większości lokalizowane są wzdłuż drogi gminnej nr 112507D i dróg wewnętrznych prowadzonych do niniejszej drogi, w południowej części miejscowości.

Planowane kierunki rozwoju

Na podstawie zapisów obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świdnica wieś Lutomia Górna została zakwalifikowana jako ośrodek rolniczy, z uzupełniającą funkcją produkcyjną i rekreacyjną, a także mieszkaniową. W chwili obecnej trwają prace planistyczne zmierzające do zmiany studium, które swoim zakresem obejmą także Lutomię Górną. Położenie Lutomi względem układu komunikacyjnego, urozmaiconą rzeźba terenu oraz bezpośrednie sąsiedztwo obszarów chronionych – Natura 2000 sprawia, że na omawianym obszarze nie przewiduje się rozwijania produkcji przemysłowej. Te same walory sprawiają jednak, że miejscowość poddawana jest rosnącej presji inwestycyjnej w zakresie budownictwa mieszkaniowego. Ze wskazanych powodów w projekcie zmiany studium planuje się udostępnienie nowych, znacznych obszarowo terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe, zlokalizowanych przede wszystkim w południowej części miejscowości. Przewiduje się, iż rozstrzygnięcia planistyczne dedykowane wskazanym zamierzeniom, zostaną przedstawione do uchwalenia Radzie Gminy Świdnica już na początku drugiej połowy bieżącego roku. W ślad za zmianą studium Gmina przystąpiła do opracowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zarówno dla terenów zainwestowania wiejskiego jak i obszarów dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej i terenów leśnych. Projekty zakładają, że znacznym przyrostom powierzchni przewidzianych pod zainwestowanie towarzyszyć będzie wprowadzenie zakazu zabudowy na terenach użytkowanych rolniczo w celu ochrony gruntów rolnych przed zainwestowaniem jak i ochrony przed nadmiernym rozpraszaniem zabudowy.

Koncepcja kształtowania struktury funkcjonalno przestrzennej wsi Lutomia Górna opracowana na potrzeby sporządzanych projektów planów miejscowych przewidują:

1. Przyrost tkanki mieszkaniowej jako uzupełnienie i dopełnienie, wymianę istniejącej zabudowy oraz wprowadzenie nowych terenów mieszkaniowych na w granicach terenów zainwestowania wiejskiego a także w obszarze bezpośrednio przyległym.
2. Wprowadzenie nowej zabudowy o charakterze rekreacyjnym.
3. Poprawę programu usług o charakterze publicznym jaki i intensyfikację usług komercyjnych związanych z obsługą małego ruchu turystycznego.

Rysunek 3. Wyrzys z aktualizowanego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy.

Źródło: Opracowanie własne

Gmina od kilku lat systematycznie realizuje inwestycje w zakresie poprawy infrastruktury. Jedną z ważniejszych inwestycji dla wsi Lutomia Górna było wykonanie w 2008 roku wodociągu przesyłowego Wieruszów – Lutomia a kwotę około 460 tys. złotych. Dzięki tej inwestycji do gospodarstw zlokalizowanych w Lutomi Górnej dociera woda pochodząca z ujęć wód podziemnych w Miłochowie, w miejsce wody pochodzącej z ujęć powierzchniowych w Lubachowie. Również w 2008 roku wykonane zostały dwie drogi dojazdowe o długości 460 m w ramach skutków usuwania powodzi z 2006 r., za kwotę 168 tys. zł. Systematycznie realizowane są również prace związane z budową chodników wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Na najbliższe lata planowany jest między innymi remont świetlicy wiejskiej oraz przebudowa drogi gminnej i mostu w ciągu drogi gminnej na cieku Miła. Most ten stanowi element układu komunikacyjnego stanowiącego dojazd do przedmiotowej świetlicy.

3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW

Zasoby w ujęciu społecznym

Sytuacja mieszkaniowa

Zasoby mieszkaniowe w Lutomi Górnej można podzielić ze względu na własność na: prywatne oraz gminne. Podstawowa forma własności to własność prywatna, która stale rośnie, z uwagi na powiększające się obszary zainwestowania w budownictwo mieszkaniowe i napływ ludności (szczególnie miejskiej). W Lutomi Górnej nie funkcjonuje żadna spółdzielnia mieszkaniowa. Gmina Świdnica posiada 11 lokali komunalnych o łącznej powierzchni użytkowej 525 m². Wspólnoty mieszkaniowe obejmują 4 budynki, w których zlokalizowanych jest 19 lokali w tym 3 lokale użytkowe. Większość substancji mieszkaniowej, ok. 70 % wykazuje duże zdekapitalizowanie, ponieważ jest to zabudowa przedwojenna. W związku z powyższym wymaga dużych nakładów na odtworzenie.

Ochrona zdrowia

Ochrona zdrowia mieszkańców wsi Lutomia Górna prowadzona jest głównie przez NZOZ Wiejski Ośrodek Zdrowia w Lutomi Dolnej nr 28. Opieka zdrowotna realizowana jest przez następujących lekarzy specjalistów: internista, pediatra oraz średni personel medyczny. Mieszkańcy mają do dyspozycji również aptekę zlokalizowaną w Lutomi Górnej. Biorąc pod uwagę, że jest to miejscowość wiejska, poziom dostępności do usług medycznych należy uznać za dobry.

Demografia

Z uwagi na konieczność zachowania skali porównawczej dla gminy, powiatu i województwa analizy przeprowadzono dla roku 2007.

Lutomia Górna jest jedną z najliczniej zamieszkałych miejscowości spośród 35 wsi tworzących Gminę Świdnica. W sposób stały zamieszkuje ją 1044 osoby, co stanowi przeszło 6,7 % z ogólnej liczby ludności gminy (15 640 mieszkańców). Ludność wsi charakteryzuje stosunkowo korzystna struktura wieku o cechach zbliżonych do struktury ludności zamieszkujących niewielkie miasta zlokalizowane na terenie powiatu Świdnickiego. Nieco

mniej korzystnie niż na terenie pozostałej części gminy wypada wskaźnik liczby osób urodzonych (7 osób) do liczby stałych mieszkańców. W roku 2007 wskaźnik ten dla wsi Lutomia Górna przyjął wartość 0,7 %, średnio na terenie gminy ukształtował się na poziomie 1,1 %.

Ludność zamieszkująca teren wsi stanowi najważniejszy czynnik świadczący o jej potencjale, a przekrój demograficzny jest często przesłanką do formułowania i wyznaczania celów do zrealizowania w ramach sołectwa. W dalszej części niniejszego punktu przeanalizowana zostanie struktura demograficzna wsi Lutomia Górna.

Analiza demograficzna społeczności zamieszkującej obszar wsi Lutomia Górna (według stanu na dzień 31.12.2007 r.) pozwala stwierdzić, że jest to struktura z niewielką przewagą populacji mężczyzn; we wsi zamieszkiwało 510 kobiet i 534 mężczyzn.

Tabela 1. Struktura ludności wsi Lutomia Górna

	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
Razem, w tym:	534	510	1044
od 0 do 15	106	80	184
od 16 do 65	386	353	739
65 i więcej	42	77	119

Źródło: Opracowanie własne

Powyższe zestawienie oddaje także strukturę wiekową ludności z uwzględnieniem podziału na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny. Stan i przyrost ludności we wsi oraz zmiany jej struktury są czynnikami w znacznym stopniu wpływającymi na procesy społeczne i gospodarcze. Z przytoczonych powyżej danych wynika, że wieś posiada korzystny układ struktury demograficznej. Nie bez znaczenia jest informacja o gospodarczym potencjale, jaki jest ukryty w społeczności zamieszkującej dany obszar. W celu uzyskania informacji na temat przełożenia struktury demograficznej na gospodarkę, dokonano analiz, których wyniki zaprezentowano poniżej. Na podstawie zestawień dotyczących ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym można uzyskać tzw. wskaźnik „obciążenia demograficznego” wsi. Wskaźnik ten liczy się jako stosunek liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) przypadającej na 100 osób w wieku produkcyjnym. Zestawienie dotyczące tego wskaźnika przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Wskaźnik "obciążenia demograficznego" wsi Lutomia Górna

Wskaźnik "obciążenia demograficznego"	41,6
--	------

Źródło: Opracowanie własne

Dla dokładniejszego zilustrowania wagi wskaźnika „kondycji demograficznej” przedstawiono również wartości, jakie przyjmuje on dla powiatu świdnickiego, a także dla województwa dolnośląskiego.

Tabela 3. Wskaźnik "obciążenia demograficznego" dla powiatu świdnickiego i województwa dolnośląskiego

Wskaźnik „obciążenia demograficznego”	
Powiat świdnicki	52,2
Województwo dolnośląskie	51,6

Źródło: Opracowanie własne

Wyraźnie widać, że wartości wskaźnika „obciążenia demograficznego” osiągnęte przez wieś Lutomia Górna są znacznie korzystniejsze od tych uzyskanych przez powiat świdnicki, jak i województwo dolnośląskie. Zachowanie takiej tendencji pozwoliłoby na poprawę sytuacji gospodarczej i społecznej wsi.

W 2007 roku na terenie wsi urodziło się siedmioro dzieci, zmarło natomiast trzy osoby, notuje się więc nieznaczny przyrost naturalny.

Tabela 4. Urodzenia / Zgony / Przyrost naturalny

Lutomia Górna	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
	7	3	4

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 5. Wykaz ilości mieszkańców poszczególnych wsi

Wykaz miejscowości i ilości mieszkańców poszczególnych wsi wg stanu na dzień 31.12.2007 r.				
L.p	Nazwa miejscowości	Ilość mieszkańców stałych	Ilość mieszkańców czasowych	Osoby urodzone w roku 2007
1	Bojanice	492	5	6
2	Boleścin	571	7	3
3	Burkatów	554	2	6
4	Bystrzyca Dolna	636	6	4
5	Bystrzyca Górna	640	126	4
6	Gogołów	327	13	4
7	Grodziszcze	897	9	10
8	Jagodnik	311	0	1
9	Jakubów	106	0	3
10	Komorów	588	4	7
11	Krzczonów	283	3	1
12	Krzyżowa	224	9	2
13	Lubachów	391	9	4
14	Lutomia Dolna	863	7	11
15	Lutomia Górna	1044	18	7
16	Lutomia Mała	68	0	3
17	Makowice	286	2	2
18	Miłochów	215	3	0
19	Modliszów	195	1	1
20	Mokrzyszów	1117	45	13
21	Niegoszów	129	0	1
22	Opoczka	233	2	1
23	Panków	228	0	3
24	Pogorzała	253	9	7
25	Pszemno	1607	14	11
26	Słotwina	868	12	10
27	Stachowice	132	0	6
28	Stachowiczki	67	0	1
29	Sulisławice	110	1	0
30	Wieruszów	105	0	2
31	Wilków	301	4	2
32	Wiśniowa	196	1	0
33	Witoszów Dolny	1201	14	18
34	Witoszów Górny	285	2	2
35	Zawiszów	117	1	2
	Razem	15640	329	158

Źródło: Opracowanie własne

Szkolnictwo

W roku 2000 w wyniku racjonalizacji sieci szkół w gminie, decyzją Rady Gminy zlikwidowano między innymi szkołę podstawową w Lutomi Górnej, która z dniem 1 września 2000 roku została przyporządkowana szkole podstawowej w Lutomi Dolnej jako budynek szkolny zamiejscowy z klasami 0-III. Ostatecznie oddział w Lutomi Górnej zlikwidowano w 2005 roku. Od tego momentu dzieci oraz młodzież mieszkająca w Lutomi Górnej korzystają z ośrodka oświatowego zlokalizowanego w Lutomi Dolnej, w którego skład wchodzi szkoła podstawowa wraz z oddziałami przedszkolnymi oraz gimnazjum.

Szkoła Podstawowa w Lutomi Dolnej rozpoczęła swoją działalność tuż po wyzwoleniu, w roku 1945, a po reformie oświaty z dniem 1 września 1999 roku zaczęło funkcjonować we wsi gimnazjum.

W szkole podstawowej uczy się 207 uczniów w 12 oddziałach. Kadra nauczycielska składa się z 27 nauczycieli. Przy szkole funkcjonują dwa oddziały przedszkolne, w których uczy się 30 dzieci. Do szkoły podstawowej uczęszczają uczniowie z Lutomi Dolnej, Lutomi Górnej, Lutomi Małej, Stachowic, Stachowiczek, Bojanic, Makowic i Opoczki. W szkole zlokalizowane jest multimedialne centrum biblioteczne.

Fot.1. Szkoła Podstawowa w Lutomi Dolnej.

W gimnazjum uczy się 232 uczniów w 12 oddziałach. Kadra nauczycielska to 25 nauczycieli. Obwód gimnazjum obejmuje 12 miejscowości Gminy Świdnica: Bojanice, Burkatów, Bystrzyca Górna, Bystrzyca Dolna, Jakubów, Lubachów, Lutomia Dolna, Lutomia Górna, Makowice, Opoczka, Stachowiczki, Stachowice.

Wyżej wymienione placówki posiadają stały dostęp do internetu oraz nowo wyposażone pracownie komputerowe. Szkoła podstawowa i gimnazjum mieszczą się w budynkach nowych lub po kapitalnych remontach, których stan oraz wyposażenie sal należy określić jako bardzo dobre. Uczniowie mogą korzystać z sali gimnastycznej oraz nowoczesnej stołówki. Poziom usług dydaktycznych oraz dostępu do szkolnictwa na terenie Lutomi należy określić jako bardzo dobry.

Sport

W miejscowości Lutomia Górna (na styku obrębu z Lutomią Dolną) zlokalizowane jest boisko sportowe o nawierzchni trawiastej. Na obiekcie prowadzone są rozgrywki piłki nożnej seniorów klasy „B” oraz juniorów zespołu sportowego, który ma siedzibę w Lutomi Dolnej. Jest to także teren rekreacyjny dla wszystkich mieszkańców, którzy preferują aktywne formy spędzania wolnego czasu. W Lutomi Górnej działa IV-ligowa sekcja tenisa stołowego, a jej rozgrywki odbywają się w budynku świetlicy wiejskiej.

Fot.2. Boisko sportowe w Lutomi Górnej

Pomoc społeczna

Organizatorem i wykonawcą pomocy społecznej na terenie gminy Świdnica jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który w ramach zadań własnych i zleconych niesie pomoc osobom najbardziej potrzebującym, przede wszystkim w postaci świadczeń pieniężnych.

Z 1044 mieszkańców Lutomi Górnej z różnych form pomocy społecznej korzysta 160 osób reprezentujących łącznie 49 rodzin. Procentowy udział liczby osób korzystających z pomocy w ogólnej liczbie mieszkańców Lutomi Górnej wynosi 15 % i jest wyższy od średniej wyliczonej na poziomie gminy. Średnio z pomocy społecznej na terenie gminy korzysta 12,97 % z ogółu jej mieszkańców.

Zasoby środowiskowo - przyrodnicze

Obszar wsi Lutomia Górna należy do Gór Sowich. Góry Sowie to pasmo górskie w Sudetach Środkowych. Zbudowane z prekambryjskich gnejsów tworzą wypiętrzony w trzeciorzędzie zrąb tektoniczny o stromych, nawiązujących do uskoków, stokach północno-wschodnich i południowo-wschodnich. Góry Sowie w większości porośnięte są lasem bukowym i mieszanym. Rejon ten stanowi najwyższą część gminy wraz z jej najwyższym punktem znajdującym się na stoku góry Kokot (775 m n.p.m.) i osiągającym wysokość 700 m n.p.m.

Lutomię Górną charakteryzuje wysokie walory krajobrazowe (o cechach krajobrazu górskiego), gdzie odnotowuje się tu największe na terenie gminy Świdnica wzniesienia. Na omawianym obszarze występują obszary zalesione, których odsetek udziału w stosunku do całości obrębu wynosi około 48 %. Jest to jeden z wyższych wskaźników powierzchni leśnej jaka występuje na terenie gminy. Niemalże cały teren zalesiony położony w południowej części obrębu znajduje się w granicy obszaru chronionego krajobrazu Gór Bardzkich i Sowich. Około 70 % obrębu (w tym częściowo teren zainwestowania w zakresie budownictwa mieszkaniowego) objęty jest obszarem chronionym – Natura 2000 – Ostoja Nietoperzy Gór Sowich.

Rejon Lutomi Górnej zaliczany jest do przedgórskiego regionu klimatycznego. Lokalny klimat łączy w sobie cechy klimatu oceanicznego, kontynentalnego i górskiego. Na omawianym obszarze dominują wiatry południowo - zachodnie i zachodnie, w okresie

jesieni często występuję zjawisko fenów. Wiatry te podnoszą temperaturę jesienią i w okresie przedzimia. Zjawisko fenów powoduje zanik chmur, częste skoki ciśnienia i porywistość wiatru. Ponadto klimat charakteryzuje duża liczba dni słonecznych, mały opad atmosferyczny z łagodnymi zimami, powoduje to, że lokalne warunki klimatyczne oceniane są jak łagodne, ciepłe i umiarkowanie wilgotne sprzyjające rolnictwu.

Fot.3. Wiatrak w Lutomi Górnej, własność prywatna

Zasoby kulturowe

Rys historyczny

Dawne nazwy miejscowości i etymologia nazwy wsi

Luczmanni villa – ok. 1300 r., Lucimanni villa – Leutmanssdorff – 1638 r., Leutmanssdorff – 1743 r., leutmanssdorf, luzmannsdorf, leuthmannsdorf Ober- Grundseite – 1830 r. Najstarszy zapis Lucimanni villa wskazuje na podwójną etymologię: 1. pierwotna nazwa dzierżawcza od Lucim; niemiecka nazwa dzierżawcza oznaczająca „wieś lutmanna”. Nazwa polska Lutomia ustalona w nawiązaniu do niemieckiej formy Leutmanssdorf.

Historia wsi

W obecnych granicach Lutomi Górnej znajduje się zespół dawnego kościoła ewangelickiego, niegdyś należący do części Lutomi zwanej Grundseite.

Kościół znajdujący się w części Dolnej Lutomi został odebrany ewangelikom w 1654 roku. Lutomia, która była majątkiem miasta Świdnicy, otrzymała królewską koncesję na budowę zboru ewangelickiego w 1741 roku. 10 czerwca tegoż roku inspektor Schaff ze Świdnicy wygłosił inauguracyjne kazanie w miejscu wybranym pod budowę. 29 lipca 1742 roku odbyło się w nowym zborze pierwsze nabożeństwo. Pierwszym pastorem był Karl Friederci. Według rysunku Werhera z 1748 r. była to budowla o trzech nazwach, wzniesiona w konstrukcji szachulcowej. Już w 1848 r. znajdowała się w złym stanie technicznym. Od zachodu sąsiadowała ze zborzem plebana (po przebudowach do dziś zachowany jest budynek uwieczniony na rysunku Wernera z poł. XVIII w.) Murowana wieża (z trzema wieżami i zegarem) dobudowana została do odnowionego kościoła krytego dachem gontowym w 1857 roku. Kościół ewangelicki rozebrany został w 1955 roku. Zachowana wieża o kwadratowej podstawie, na wysokości III kondygnacji przechodzi w oktagon. Obecnie pełni funkcje magazynowe.

Poświęcenie ewangelickie szkoły nastąpiło 29.X.1827 roku. Dom parafialny wystawiony został w miejscu dawnej leśniczówki należącej do dominium.

W Lutomi Górnej W 1830 roku istniała szkoła ewangelicka, dwie gorzelnie, 4 młyny wodne, wiatrak w 1845 roku 170 domowych warsztatów tkackich.

Tabela 6. Tabelaiczne zestawienie danych statystycznych na przestrzeni lat

Rok	Liczba ludności	W tym ewangelicy	Liczba domów	Areal		Przemysł, instytucje publiczne
				dobra	Gmina wiejska	
1830	901	832	118			Szkoła ewang., 2 gorzelnie, 4 młyny wodne, wiatrak
1845	1104	1020	130			Szkoła ewang., 4 młyny wodne, 2 gorzelnie
1865	1340					
1895	1264	1173	120		911	
1900	1148					
1905	1088	1003	118		909	

Źródło: Studium środowiska kulturowego

Obszary objęte ochroną konserwatorską

Strefy ochrony konserwatorskiej

Na podstawie „Studium środowiska kulturowego gminy Świdnica” opracowanego przez Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego we Wrocławiu, w Lutomi Górnej wyznaczone zostały zasięgi strefy ochrony konserwatorskiej:

- strefę „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej została wyznaczona dla zespołu dawnego kościoła ewangelickiego.
- strefę „K” ochrony krajobrazu kulturowego została wyznaczona dla wschodniej części siedliska wsi przy dawnym zespole ewangelickim.

Dla stanowiska archeologicznego obejmującego wyrobisko górnicze z XVIII w. oraz kamień graniczny z 1762 roku (stanowisko numer na mapie 62) wyznaczono strefę „ W” ochrony konserwatorskiej.

Obiekty dziedzictwa kulturowego.

Wykaz zabytków architektury i budownictwa

1. Zespół kościoła ewangelickiego :
  - a. Wieża kościoła ewangelickiego, mur., 1857
  - b. Plebania ewangelicka, obecnie dom mieszkalny, nr 174, mur., lata 40XVIII w., XIX w. *Numer rejestru zabytku 1371 / Wł decyzja z dnia 14. 06. 19992 r.*
2. Dom mieszkalny nr 6, mur. – szach., ok., poł. XIX w.
3. Dom mieszkalny nr 8, mur., 2 poł. XIX w.
4. Dom mieszkalny nr 18, mur., 3 ćw. XIX w.
5. Dom mieszkalny nr 24, mur., poł. XIX w.
6. Dom mieszkalny nr 39, mur., 4 ćw. XIX w.
7. Dom mieszkalny nr 45, mur., ok. poł. XIX w.
8. Dom mieszkalny nr 48, mur., ok. poł. XIX w.
9. Dom mieszkalny nr 64, mur., ok. poł XIX w.
10. Dom mieszkalny nr 92, mur., obecnie Nadleśnictwo, mur., 4 ćw. XIX w.
11. Dom mieszkalny nr 115, mur., ok. poł XIX w.
12. Dom mieszkalno – gospodarczy nr 125, mur., 1 poł. XIX w.
13. Zespół mieszkalno - gospodarczy nr 142 :
  - a. Dom mieszkalno – gospodarczy, mur., 1847 r.
  - b. budynek gospodarczy z wyjazdem bramnym, mur. – drewn., ok. 1870
14. Dom mieszkalno – gospodarczy nr 157, mur., 1850, 2 poł. XX w.
15. Dom mieszkalny nr 167, mur., 4 ćw. XIX w.

Fot. 4. Wieża kościoła ewangelickiego (zdjęcie sprzed pożaru)

Stanowiska archeologiczne

Obszar AZP

- 62. Kamień graniczny z 1762 r.;
Wyrobnisko górnicze z XVIII w.
Stanowisko numer : 12/34.
Wyznaczono strefę „W” ochrony konserwatorskiej
- 63. Osada, chronologia : XVI- XV w.
Stanowisko numer: 11/33
- 64. Osada chronologia: XIV –XV w.
Stanowisko numer: 8/26
- 65. Kamień graniczny z 1853 r.;
Stanowisko numer: 9/27
- 66. Osada, chronologia: XIV – XV w.

Stanowisko numer: 10/ 32

67. Znaleźisko luźne chronologia; neolit
Stanowisko numer 1/11

68. Ślad osadnictwa, chronologia: epoka kamienia.
Stanowisko numer: 9/ 35

69. Ślad osadnictwa, chronologia; epoka kamienia.
Stanowisko numer 10/36

70. Ślad osadnictwa, chronologia: neolit – epoka brązu.
Stanowisko numer 11/37

71. Ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowatych, chronologia: neolit.
Stanowisko numer 12/38

72. Ślad osadnictwa, chronologia: późny neolit.
Stanowisko numer 13/39

Bez lokalizacji:

Znaleźisko luźne, chronologia: XV w.
Stanowisko numer: 5/15

Znaleźisko luźne, chronologia: XV – XVI w.
Stanowisko numer: 4/ 14

Znaleźisko luźne, chronologia : neolit.
Stanowisko numer; 6/16

Znaleźisko luźne, chronologia: XVIII w.
Stanowisko numer: 2/ 12

Znaleźisko luźne, chronologia: średniowiecze.
Stanowisko numer: 7/17

Fot. 5. Pomnik w Lutomi Górnej

Kultura

W Lutomi Górnej zlokalizowana jest świetlica wiejska wraz z biblioteką gminną. Budynek zlokalizowany jest przy drodze gminnej. Jest to swoiste centrum edukacyjno-kulturalne oraz sportowe, które skupia mieszkańców nie tylko Lutomi Górnej, ale również okolicznych miejscowości: Lutomi Dolnej, Lutomi Małej, Stachowic i Stachowiczek. Biblioteka publiczna oferuje bogaty księgozbiór dla każdej grupy wiekowej. Obok biblioteki znajduje się czytelnia. Na I piętrze budynku prowadzi działalność świetlica środowiskowa, która skupia dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, z grup podwyższonego ryzyka. Obiekt świetlicy służy jako miejsce spotkań mieszkańców. Organizowanych jest w nim szereg imprez kulturalnych służących integracji społeczności wiejskiej oraz odbywają się w nim zebrania wiejskie. Ze świetlicy korzysta również gimnazjum oraz szkoła podstawowa z Lutomi Dolnej, jako organizator impreza muzyczna - Gminny Przegląd Młodych Artystów „Wysypisko”. W świetlicy na parterze ma swoją siedzibę zespół śpiewaczy z Lutomi Dolnej „Kądziołeczka”, który z powodzeniem występuje na imprezach o znaczeniu lokalnym, gminnym, powiatowym oraz ogólnopolskim.

Obiekt świetlicy to także centrum sportowe. Działa tu prężnie IV-ligowa sekcja tenisa stołowego, a pomieszczenia świetlicy udostępniane są do rozgrywek sportowych.

Z punktu widzenia swojego przeznaczenia jest to obiekt o ogromnym znaczeniu dla kształtowania rozwoju kulturalnego społeczeństwa nie tylko Lutomi Górnej ale i innych okolicznych miejscowości.

Budynek świetlicy powstał w latach siedemdziesiątych i jest mocno zdekapitalizowany. Z uwagi na jego stan techniczny wymaga niezwłocznego przeprowadzenia niezbędnych prac remontowych.

Fot. 6. Świetlica w Lutomi Górnej ściana frontowa, wejście główne

Fot. 7. Świetlica w Lutomi Górnej, widok na salę główną

Zasoby gospodarcze

Gospodarka wodno – ściekowa

Wieś Lutomia Górna posiada sieć wodociągową PCV wybudowaną w 1997 r. Długość sieci wodociągowej wynosi około 9,5 km. Wodociąg wyposażony jest w przyłącza do budynków o łącznej długości około 4 km. Należy nadmienić, że stan ten ulega zmianie, z uwagi na pojawiającą się nową zabudowę mieszkaniową i związaną z tym faktem koniecznością rozbudowy sieci. Wodociąg w granicach zainwestowania obejmuje swoim zasięgiem prawie 100 % zabudowy miejscowości. Do IV kwartału 2008 roku zaopatrzenie w wodę wsi Lutomia Górna odbywała się z ujęcia wody powierzchniowej zlokalizowanej w Lubachowie. Dzięki wykonaniu rurociągu tranzytowego łączącego Wieruszów z Lutomią uzyskano możliwość zasilenia Lutomi w wodę pochodzącą z ujęć podziemnych zlokalizowanych Miłochowie. Ujęcie składa się z dwóch studni wierconych, eksploatowanych

zamiennie. Woda ujmowana jest z poziomów trzeciorzędowych. Sieć oraz ujęcia wody eksploatowane są przez Świdnickie Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Słotwinie, spółkę w której 100% udziałów posiada Gmina Świdnica.

Lutomia Górna nie posiada zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej. Gospodarka ściekowa we wsi odbywa się w oparciu o rozwiązania indywidualne. Niestety duża część ścieków w sposób niekontrolowany trafia bezpośrednio do istniejącego potoku, bądź odprowadzana jest na grunty. Taki stan rzeczy wymaga poprawy. Wieś Lutomia Górna objęta została programem dofinansowania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska. W ramach niniejszego programu mieszkańcy prywatnych nieruchomości mogą uzyskać dofinansowanie w wysokości 2.000 zł do jednej oczyszczalni.

Gospodarka odpadami

Na terenie miejscowości około 97 % gospodarstw zawarło umowy na odbiór nieczystości stałych (niesegregowane odpady komunalne). Usługi w zakresie odbioru odpadów świadczą podmioty posiadające pozwolenie wydane przez Wójta Gminy Świdnica. Zaliczyć należy do nich Zakład Oczyszczania Miasta Sp. z o.o. z Świdnicy oraz Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. z Żarowa. Od kilku lat na terenie całej Gminy Świdnica, w tym również w Lutomi Górnej prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. W miejscach ogólnie dostępnych (przystanki autobusowe, okolice sklepów) zlokalizowane są pojemniki do zbiórki opakowań typu PET oraz stłuczki szklanej. Na terenie Lutomi Górnej ustawionych jest 7 pojemników na opakowania PET oraz 8 na stłuczkę szklaną. W miejscach gdzie usytuowano przystanki autobusowe przewidziano również kosze uliczne na odpady komunalne. W celu zminimalizowania zjawiska jakim są dzikie wysypiska ustawia Gmina umożliwia ustawienie pojemników i odbiór odpadów, które będą pochodziły z porządkowania miejscowości. Takie akcje mogą być organizowane średnio 2 razy do roku. Szacuje się, że w okresie wiosennym w Lutomi Górnej zachodzi konieczność odbioru i transportu na składowisko 2-3 sztuk kontenerów odpadów pochodzących z porządkowania wsi. Decyzję co do konieczności zorganizowania zbiórki podejmuje sołtys wsi.

Według posiadanych informacji w I połowie 2009 roku w aptece w Lutomi Górnej zorganizowany zostanie punkt zbiórki leków przeterminowanych.

Elektroenergetyka

Obszar Lutomi Górnej zasilany jest poprzez rozdzielnie elektroenergetyczne zlokalizowane na terenie miasta Świdnicy. Energia ta systemem sieci napowietrznych średniego napięcia poprzez stacje transformatorowe dostarczana jest odbiorcom. W projekcie zmiany studium przewiduje się, iż na obszarze Lutomi Górnej będzie możliwa lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Gazownictwo

Wieś Lutomia Górna nie posiada sieci gazowej. Zasilanie w gaz realizowane jest w ramach rozwiązań indywidualnych.

Gospodarka ciepła

Lutomia Górna nie posiada centralnego zaopatrzenia w ciepło. Budownictwo mieszkaniowe i usługowe posiada ogrzewanie piecowe i centralne ogrzewanie z kotłowni lokalnych.

Komunikacja zbiorowa

Obsługę w zakresie komunikacji zbiorowej wsi Lutomia Górna świadczy Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne „Świdnica” Sp. z o.o. w Świdnicy, którego współdziaławcą jest Gmina Świdnica. Do Lutomi Górnej kursują autobusy linii nr 60. Istniejące połączenia komunikacyjne nie zaspokajają w pełni potrzeb mieszkańców w tym zakresie.

Infrastruktura drogowa

Wieś Lutomia Górna jest skomunikowana z miastem Świdnica i innymi miejscowościami Gminy Świdnica, głównie poprzez sieć dróg powiatowych. Przez miejscowość przebiega droga powiatowa nr 2905D, a komunikację z kolejnymi ośrodkami zapewnia droga 2877D, która łączy Lutomię Górną z Lutomią Dolną oraz odległymi o około 3 km Bojanicami. Od centrum miasta Świdnica i centrum Dzierżoniowa dzieli Lutomię Górną odległość około 14 km.

Sieć uzupełniająca dróg w Lutomi Górnej stanowią: droga gminna nr 112507D o nawierzchni w części asfaltowej, i w części tłuczniowej, która to na obu odcinkach wymaga przebudowy oraz drogi wewnętrzne o nawierzchniach asfaltowych oraz tłuczniowych.

Działalność gospodarcza

W Lutomi Górnej z racji jej rolniczego charakteru nie występują większe ośrodki przemysłowo-produkcyjne. Ogółem w systemie REGON zarejestrowanych jest 48 podmiotów gospodarczych. Jednym z większych podmiotów gospodarczych jest Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna. Zarejestrowane podmioty wykazują duże zróżnicowanie pod względem prowadzonej działalności gospodarczej. Przeważają podmioty zajmujące się usługami ogólnobudowlanymi, sprzedają detaliczną (głównie żywności), czy ślusarstwem. Zestawienie podmiotów w podziale na PKD przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Ilość podmiotów ze względu na charakter prowadzonej działalności

LP	Symbol PKD	Charakter działalności wg opisu PKD	Ilość podmiotów
1	2	3	4
1.	0111A	Uprawa zbóż	1
2.	2524Z	Produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych	1
3.	2670Z	Cięcie, formowanie i wykończanie kamienia ozdobnego i kamieni dla budownictwa	1
4.	2681Z	Produkcja technicznych wyrobów ściernych	1
5.	2811T	Produkcja konstrukcji metalowych	1
6.	2852Z	Obróbka mechaniczna elementów metalowych	3
7.	2862Z	Produkcja narzędzi	1
8.	2932B	Działalność usługowa w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji maszyn rolniczych i leśnych	1
9.	4521A	Wykonywanie robót ogólnobudowlanych	6
10.	4522Z	Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych	4
11.	4523A	Budowa dróg kołowych i szynowych	1
12.	4523B	Roboty nawierzchniowe dla potrzeb budowy obiektów sportowych	1
13.	4525D	Wykonywanie robót budowlanych murarskich	1
14.	4525E	Wykonywanie specjalistycznych robót budowlanych, gdzie indziej niesklasyfikowanych	1
15.	4533A	Wykonywanie instalacji	1
16.	4541Z	Tynkowanie	2
17.	4543A	Posadzkarstwo; tapetowanie i oblicowywanie ścian	1
18.	4544T	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	1
19.	4545Z	Wykonywanie pozostałych robót wykończeniowych	1
20.	5020A	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych	1
21.	5131Z	Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw	1
22.	5134A	Sprzedaż hurtowa napojów alkoholowych	1
23.	5138B	Sprzedaż hurtowa pozostałej żywności	1

1	2	3	4
24.	5211Z	Sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	4
25.	5233Z	Sprzedaż detaliczna kosmetyków i artykułów toaletowych	1
26.	5262A	Sprzedaż detaliczna żywności i artykułów spożywczych prowadzona na straganach i targowiskach	1
27.	5263B	Sprzedaż detaliczna pozostała prowadzona poza siecią sklepową, gdzie indziej niesklasyfikowana	1
28.	5540Z	Bary	1
29.	6022Z	Działalność taksówek osobowych	1
30.	6340C	Działalność pozostałych transportowych agencji wodnych	1
31.	7250Z	Konserwacja i naprawa maszyn biurowych, księgujących i sprzętu komputerowego	1
32.	7420C	Działalność geodezyjna i kartograficzna	1
33.	7487B	Działalność komercyjna pozostała, gdzie indziej niesklasyfikowana	1
34.	9302Z	Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	1
LICZBA PODMIOTÓW OGÓLEM			48

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Struktura funkcjonalno – przestrzenna

Lutomia Górna w ujęciu geodezyjnym stanowi obręb o powierzchni ewidencyjnej ok. 1936 ha, z czego około 5% (ok. 95 ha) zajmują tereny zainwestowania wiejskiego. Jest to wieś o charakterze zwartej, intensywnej wiejskiej zabudowy ulicowej. Historycznie wykształcony układ urbanistyczny omawianej miejscowości ukonstytuowany został w oparciu o koryto ciekłu Bielina - Miła.

W oparciu o obiekty i urządzenia z zakresu szeroko rozumianych usług (apteka, sklep, bar, itp.) w rejonie skrzyżowania dróg powiatowych i dominanty przestrzennej miejscowości, jaką jest murowana wieża świątyni protestanckiej, wytworzyło się lokalne centrum wsi pozwalające na zaspokojenie podstawowych potrzeb mieszkańców. Zaznaczyć należy, że centrum wsi odbiega lokalizacyjnie od geometrycznego centrum miejscowości. Biorąc pod uwagę, że wsie Lutomia Górna i Lutomia Dolna połączone są ze sobą, omawiane wyżej centrum wsi stanowi niejako centrum geometryczne dla obu wyżej wspomnianych miejscowości. Zgodnie z projektem studium w strukturze wsi zdecydowanie największy udział w powierzchni terenów zainwestowanych zajmują tereny zabudowy wiejskiej wielofunkcyjnej (zagrodowa, mieszkaniowa, usługowa). Stosunkowo duży udział, w układzie funkcjonalno – przestrzennym całego obrębu geodezyjnego przypada na tereny rolne i zalesione.

4. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI

Silne strony

- duże zasoby przestrzenie, potencjalnie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych pod budownictwo mieszkaniowe,
- utrzymujące się duże tempo przyrostu zasobów mieszkaniowych,
- chęć angażowania się społeczności lokalnej w rozwój wsi
- dobre warunki do prowadzenia działalności agroturystycznej,
- walory przyrodniczo-krajobrazowe, obszar Natura 2000, obszar chronionego krajobrazu Gór Bardzkich i Sowich,
- bliskość ośrodków miejskich Świdnica, Dzierżoniów,
- brak zasadniczych przeciwwskazań dla rozbudowy infrastruktury technicznej,
- wysoki poziom usług dydaktycznych, rozbudowana infrastruktura szkolna,
- dostępność do podstawowej opieki medycznej w miejscowości,
- korzystna struktura wiekowa ludności,
- wyraźnie wykształcony układ urbanistyczny o czytelnej strukturze funkcjonalno – przestrzennej,

Słabe strony

- zły stan obiektów i urządzeń z zakresu szeroko rozumianej infrastruktury społecznej, kulturalnej, pozwalających na integrację społeczności lokalnej i animację kultury; ograniczenie dostępu do kultury,
- niedostatecznie rozwinięta infrastruktura techniczna, komunikacyjna, usługowa,
- znaczna dekapitalizacja zasobów mieszkaniowych, wpływająca niekorzystnie na warunki bytowe mieszkańców oraz estetykę wsi,
- starzejący się system infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
- występowanie znacznych obszarów wymagających „rewaloryzacji”,
- niewielki potencjał kapitałowy skupiony w rękach podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie wsi Lutomia Górna,
- zaniedbana infrastruktura turystyczna,
- zły stan zabytków i problem z ich udostępnieniem.

Szanse w otoczeniu

- wzrost aktywności mieszkańców,
- poprawa stanu obiektów infrastruktury kultury, sportowej, transportu i ochrony środowiska,

- moda na turystykę i agroturystykę,
- wzrost jakości życia mieszkańców,
- dostępność środków UE i innych źródeł finansowania projektów lokalnych,
- udostępnienie nowych obszarów pod zabudowę mieszkaniową,
- rozwój rolnictwa ekologicznego,

Zagrożenia w otoczeniu

- kryzys finansowy i spowolnienie dynamiki wzrostu gospodarczego,
- niska świadomość ekologiczna społeczeństwa,
- skomplikowane procedury pozyskiwania środków zewnętrznych do realizacji projektów,
- bariery administracyjne,
- odpływ młodych ludzi, emigracja zarobkowa.

5. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LUTOMI GÓRNEJ

Podczas prac nad planem odnowy miejscowości przeprowadzono konsultacje z mieszkańcami, podczas których zostały określone potrzeby oraz zadania inwestycyjne na terenie wsi:

1. Remont świetlicy wiejskiej w Lutomi Górnej:

Cel zadania: Celem operacji jest zaspokojenie potrzeb kulturalnych, społecznych, edukacyjnych i rekreacyjnych mieszkańców miejscowości Lutomia Górna oraz Lutomia Dolna, Lutomia Mała, Stachowice, Stachowiczki przez podniesienie standardu obiektu świetlicy wiejskiej w Lutomi Górnej i jej infrastruktury towarzyszącej. Realizacja projektu umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców wyżej wymienionych miejscowości.

W ramach zadania wykonane zostaną prace budowlano-remontowe, instalacyjne i elektryczne obejmujące następujące pomieszczenia:

- duża sala świetlicy,
- zaplecze kuchenno-socjalne,
- hall główny,
- szatnia,
- WC,
- biblioteka i czytelnia
- klatka schodowa na I piętro z hallem
- kotłownia,

oraz roboty remontowo-budowlane zewnętrzne obejmujące remont dachu, docieplenie i wykonanie elewacji, balkon, schody wejściowe i rampę z pochylnią dla niepełnosprawnych, chodnik i opaską wokół budynku.

Przeznaczenie:

Świetlica wiejska wraz z biblioteką gminną stanowi swoiste centrum edukacyjno-kulturalne oraz sportowe, które skupia mieszkańców nie tylko Lutomi Górnej, ale również okolicznych miejscowości: Lutomi Dolnej, Lutomi Małej, Stachowic i Stachowiczek, które nie posiadają świetlicy wiejskiej. Dlatego też realizacja szeregu zamierzeń inicjowanych przez społeczność lokalną tych miejscowości niejednokrotnie skierowana jest lokalizacyjnie na obiekt świetlicy wiejskiej w Lutomi Górnej, z którego to jako jedynego w okolicy mogą skorzystać.

Projekt dedykowany jest społeczności wiejskiej Lutomi Górnej oraz pozostałych miejscowości, dla każdej z grup wiekowych. Wyremontowana infrastruktura, stanowiąc miejsce rekreacji i spotkań, będzie służyła lokalnej społeczności. Tutaj będzie można organizować różnego rodzaju imprezy kulturalne, podtrzymujące lokalne tradycje ludowe oraz zajęcia krzewiące rozwój fizyczny. Dzieci będą mogły spędzać wolny czas uczestnicząc w zajęciach świetlicy środowiskowej. Remont świetlicy wpłynie również na poprawę wizerunku miejscowości. Świetlica wiejska w Lutomi Górnej to obiekt o ogromnym

znaczeniu dla kształtowania rozwoju kulturalnego społeczeństwa nie tylko Lutomi Górnej ale i innych okolicznych miejscowości.

Koszt zadania (prace remontowo-budowlane): 958.463,03 zł

Źródła finansowania:

- budżet gminy: 458.463,03 zł

- EFRROW: 500.000 zł

Lata realizacji: 2009-2010

2. Odbudowa mostu na cieku Miła

Cel zadania: Celem zadania jest poprawa infrastruktury drogowej wsi Lutomia Górna. W ramach zadania wykonana zostanie odbudowa mostu drogowego w ciągu drogi gminnej nr 112507D o nawierzchni asfaltowej zniszczonego w wyniku powodzi w 2006 roku. Odbudowana zostanie konstrukcja nośna, nawierzchnia drogowa oraz przebudowany odcinek rowu melioracyjnego dochodzącego do przyczółka mostu.

Przeznaczenie: Projekt dedykowany jest do wszystkich korzystających z połączenia drogowego drogi powiatowej z drogą gminną. Odbudowana infrastruktura, stanowi kluczowe połączenie centra wsi ze świetlicą wiejską oraz nowymi terenami przewidzianymi pod budownictwo mieszkaniowe.

Koszt zadania: 1.300.000 zł

Źródła finansowania:

- budżet gminy: 900.000 zł

- budżet państwa: 400.000 zł

Lata realizacji: 2009

3. Wyposażenie świetlicy wiejskiej.

Cel zadania: Celem zadania jest stworzenie bazy do organizowania imprez kulturalnych ukierunkowanych na integrację społeczności lokalnej miejscowości Lutomia Górna oraz Lutomia Dolna, Lutomia Mała, Stachowice, Stachowiczki.

W ramach przedsięwzięcia planuje się wyposażenie świetlicy wiejskiej w Lutomi Górnej w sprzęt kuchenny i zaplecza kuchennego, głównej sali świetlicy (stoły, krzesła, stoły do tenisa stołowego), sprzęt multimedialny.

Przeznaczenie: Projekt dedykowany jest społeczności wiejskiej, dla każdej z grup wiekowych. Projekt jest komplementarny z zadaniem „Remont świetlicy wiejskiej w Lutomi Górnej”. Jego realizacja rozszerzy i uatrakcyjni program kulturalny świetlicy wiejskiej.

Koszt zadania: 70.000 zł

Źródła finansowania:

- budżet gminy: 45.000 zł

- EFRROW (LEADER): 25.000 zł

Lata realizacji: 2010

4. Budowa kompleksu sportowego w ramach programu „Moje boisko – ORLIK 2012”

Cel zadania: Celem zadania jest poprawa infrastruktury sportowej dla mieszkańców wsi Lutomia Górnej i Dolnej oraz dzieci i młodzieży uczących się w Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Lutomi Dolnej. W ramach zadania wykonany zostanie kompleks boisk sportowych, w skład którego wejdzie boisko do piłki nożnej o nawierzchni ze sztucznej trawy, boisko o nawierzchni poliuretanowej do koszykówki i siatkówki. W kompleksie wykonane zostaną pawilony szatniowe. Obiekt otrzyma oświetlenie.

Przeznaczenie: Projekt dedykowany jest do dzieci i młodzieży z Lutomi Dolnej i Lutomi Górnej oraz do mieszkańców tych wsi chcących aktywnie spędzać wolny czas. Realizacja projektu podniesie poziom kultury fizycznej i uatrakcyjni ofertę rekreacyjną na tym terenie.

Koszt zadania: 1.300.000 zł

Źródła finansowania:

- budżet gminy: 434.000 zł

- budżet państwa: 433.000 zł

- budżet województwa: 433.000 zł

Lata realizacji: 2010

5. Ogrodzenie świetlicy wiejskiej wraz z wykonaniem parkingu

Cel zadania: Celem zadania jest poprawa infrastruktury zewnętrznej w obrębie świetlicy wiejskiej w Lutomi Górnej oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa osób korzystających z obiektu.

Przeznaczenie: Projekt dedykowany jest społeczności wiejskiej. Wykonana infrastruktura, będzie służyła lokalnej społeczności. Podniesie atrakcyjność obiektu oraz stanowić będzie zabezpieczenie mienia przed osobami postronnymi (ogrodzenie). Projekt jest komplementarny z zadaniem „Remont świetlicy wiejskiej w Lutomi Górnej”.

Koszt zadania: 230.000 zł

Źródła finansowania:

- budżet gminy: 230.000 zł

Lata realizacji: 2011

6. Wykonanie oświetlenia drogowego w nowo zabudowanej części wsi

Cel zadania: Celem zadania jest poprawa infrastruktury drogowej wsi Lutomia Górna. W ramach zadania planuje się rozbudowę oświetlenia drogowego na terenie nowych zabudowań zlokalizowanych głównie w południowej części wsi.

Przeznaczenie: Projekt dedykowany jest do wszystkich (również pieszych) korzystających z połączeń drogowych i dróg dojazdowych do prywatnych posesji. Realizacji projektu wpłynie na poprawę bezpieczeństwa wszystkich korzystających z infrastruktury drogowej, szczególnie w relacji pieszy-kierujący pojazdem. Wykonanie nowego oświetlenia wpłynie również na poprawę wizerunku miejscowości.

Koszt zadania: 150.000 zł

Źródła finansowania:

- budżet gminy: 40.000 zł

- EFRROW (LEADER): 110.000 zł

Lata realizacji: 2012-2014

7. Budowa parkingu, placu zabaw i zadaszonej estrady przy istniejącym boisku sportowym

Cel zadania: Celem zadania jest poprawa infrastruktury kultury i infrastruktury sportowej przeznaczonej dla mieszkańców wsi Lutomia Górnej i Dolnej oraz innych okolicznych miejscowości. Przygotowanie placu zabaw dla najmłodszych mieszkańców miejscowości ma na celu zapewnienie przyjemnego i bezpiecznego spędzenia czasu wolnego przez dzieci i młodzież. W ramach zadania wykonane zostaną parking, plac zabaw i zadaszona estrada przy istniejącym boisku sportowym.

Przeznaczenie: Projekt dedykowany jest do dzieci i młodzieży z Lutomi Dolnej i Lutomi Górnej oraz do mieszkańców tych wsi. Realizacja projektu umożliwi organizowanie imprez plenerowych oraz uatrakcyjni spędzenie czasu wolnego. Budowa parkingu umożliwi bezproblemowe parkowanie pojazdów osób chcących korzystać z planowanej do budowy infrastruktury rekreacyjno-sportowej.

Koszt zadania: 400.000 zł

Źródła finansowania:

- budżet gminy: 400.000 zł

lata realizacji 2013

8. Przebudowa drogi gminnej nr 112507D

Cel zadania: Celem zadania jest poprawa infrastruktury drogowej wsi Lutomia Górna. W ramach zadania wykonana zostanie nowa nawierzchnia o długości około 1km mineralno-bitumiczna w ciągu drogi gminnej nr 112507D w kierunku od drogi powiatowej do terenów nowej zabudowy mieszkaniowej. Wraz z nową nawierzchnią wykonane zostaną elementy odwodnienia korpusu drogowego, oraz chodnik dla pieszych.

Przeznaczenie: Projekt dedykowany jest do wszystkich korzystających z połączenia drogowego drogi powiatowej z drogą gminną. Planowana do budowy infrastruktura drogowa, będzie stanowiła stanowi kluczowe połączenie centra wsi z nowymi terenami przewidzianymi pod budownictwo mieszkaniowe.

Koszt zadania: 1.500.000 zł

Źródła finansowania:

- budżet gminy: 750.000 zł

- budżet państwa: 750.000 zł

Lata realizacji: 2015

Harmonogram działań

Nazwa przedsięwzięcia	Lata realizacji						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Remont świetlicy wiejskiej w Lutomi Górnej							
Odbudowa mostu na cieku Miła							
Wyposażenie świetlicy wiejskiej							
Budowa kompleksu sportowego w ramach programu „Moje boisko – ORLIK 2012”							
Ogrodzenie świetlicy wiejskiej wraz z wykonaniem parkingu							
Wykonanie oświetlenia drogowego w nowo zabudowanej części wsi							
Budowa parkingu, placu zabaw i zadaszonej estrady przy istniejącym boisku sportowym							
Przebudowa drogi gminnej nr 112507D							